

● Fotonalatenschap ●

Isja Nederbragt

Iedere fotograaf, amateur of beroeps, herkent het probleem: al die fotobestanden, schijven (en smartphones) vol. Wat doe je er mee? Of liever, wat doen je nabestaanden ermee? Gezien de (gemiddeld) hoge leeftijd van de lezers - inclusief de auteur van dit artikel - is het niet gek om deze vraag maar eens te stellen.

Inleiding

Als kind vond ik niets leuker dan de schoenendoos te voorschijn halen waarin oude foto's werden bewaard. Heerlijk, al die foto's. En natuurlijk de verhalen erbij. Soms stond belangrijke informatie op de achterkant. Vaak vertelde mijn grootmoeder of mijn moeder over de foto's en de mensen erop. Na het overlijden van mijn grootouders werden de foto's door hun kinderen - mijn ouders - verdeeld. Soms werden er eerst kopieën gemaakt, voor iedereen een exemplaar. Later erfde ik zelf een deel van die foto's. En nu, hoe laat ik mijn foto's achter? In ieder geval een paar in een schoenendoos.

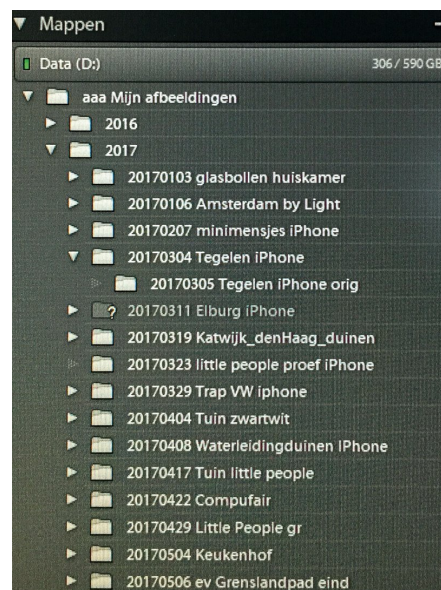
En de rest?

Sinds de digitale fotografie kan het niet meer op. Niet meer een schoenendoos vol, maar honderden foto's op het web. Iedereen fotografeert. Iedereen heeft dus heel veel foto bestanden. Tot soms meerdere terabytes toe. Nu, bij het ouder worden, wordt de vraag wat je ermee moet, met al die bestanden, actueel. Wat wil je dat er met je foto's gebeurt als je er zelf niet meer bent. Wat doe je je nabestaanden aan, met die terabyte (of meer) aan foto's? Zijn ze er wel in geïnteresseerd. En kunnen ze wel bij de fotobestanden komen?

De fotograaf zelf weet meestal wel weg in zijn bestanden die - hopelijk - met een zelfgekozen systematiek worden bewaard. Alleen op de smartphone, of een kopie op de pc of externe harde schijf? Of soms in de cloud via sociale media of een cloud account?. Misschien zijn er nog op papier afgedrukt, als echte foto.

Digitale nalatenschap

Voor papieren foto's is het duidelijk, die gaan naar de erfgenamen. Voor digitale foto's ligt dat ingewikkelder. Staan digitale foto's op een fysieke drager (pc, smartphone, externe schijf), dan

gaat die ook naar de erfgenamen.

Maar staan die fotobestanden in de cloud of op sociale media, dan is het de vraag wie daar eigenaar van wordt. Het kan zijn dat de beheerder mede-eigenaar is en daardoor na overlijden als enige eigenaar wordt. Dan kunnen nabestaanden er niet meer bij. Hoe dat geregeld is staat ergens in de kleine letters van de overeenkomst die je - vaak zonder dat te weten - bent overeengekomen. Veel informatie over hoe het precies zit is te vinden op internet¹.

Daar wil ik het in dit artikel verder niet over te hebben.

Ik wil het vooral hebben over de vraag wat je wilt dat er met jouw foto's gebeurt en welke informatie je nalaat.

Herinnering

Zoals ik in de inleiding al aangaf, foto's zijn een herinnering. Bij herinneringen horen verhalen. Wanneer het was, wie staan er op de foto's, wat gebeurde er?

Als je die verhalen voor je nageslacht wilt bewaren, dan zal je het moeten opschrijven. Op papier of in een tekstdocument. Zoals mijn grootmoeder de namen van de mensen op de foto achterop schreef.

In de exif gegevens van digitale foto's staat vaak wanneer de foto is gemaakt en waar. Misschien is dat ook op te maken uit de naam van bestanden. En bewaar je alles, of alleen de goede en sprekende foto's en gooi je alle niet goed gelukte foto's weg? Als je wilt dat de erfgenamen geïnteresseerd blijven bij het doorzoeken van al die bestanden, dan is het prettig als alle mislukte foto's al weggegooid zijn.

Misschien is het tijd om erover na te denken en eindelijk eens orde te scheppen in al die foto's en bestanden, nu we door corona toch thuis moeten blijven. Wel een hele klus, vooral als je dat nog nooit gedaan hebt.

Laat maar

Het meest makkelijkste, tenminste voor jezelf, is niets doen. Dan zien de nabestaanden maar wat ze willen. Tenminste, als ze er al bij kunnen. Want, hebben ze het wachtwoord? En weten ze welke accounts er zijn, met welk wachtwoord?

Het is natuurlijk ook mogelijk dat je niet wilt dat jouw foto's door nabestaanden worden bekeken. Dat zit er niets anders op dan ze te wissen en accounts te sluiten.

Toegankelijk

Denk eraan om potentiële nabestaanden toegang te geven tot wachtwoorden. Dat kan gewoon door ze - leesbaar - op te schrijven en dat papiertje of boekje bij de belangrijke documenten op te bergen.

Of je maakt een lijst met wachtwoorden die digitaal wordt bewaard. Laat wel weten dat je het hebt gedaan en waar wat te vinden is. Als een wachtwoord verandert, laat het ook weten. Wachtwoorden kan je ook nalaten. Dat kan bijvoorbeeld via een notaris. Ook daarover is op internet voldoende in-

formatie beschikbaar¹.

Selectie maken

Nabestaanden hebben niet altijd belangstelling voor alle foto's. En misschien wil je ze besparen dat ze alles uit moeten zoeken. Daarvoor kies je zelf de foto's waarvan je het belangrijk vindt dat ze bewaard blijven. Je maakt voor iedereen een kopie. Iedereen tevreden, hoop je.

Presentatie

Foto's worden tegenwoordig vooral met de smartphone genomen en meteen doorgezonden. Dat geeft vluchtigheid, zowel in het maken van de foto's als in het bekijken. De kijktijd is zeer beperkt, de houdbaarheid van de beelden ook. Foto's worden beter bekeken als er een goede selectie is gedaan en er een presentatie van wordt gemaakt. Denk erom dat, net als bij die eindeloze diaprojecties van vroeger, overdaad schaadt. Ook voor nabestaanden is zo'n presentatie leuker, hoewel die schoenendoos waar ik mee begon erg aantrekkelijk was.

De laatste jaren zie ik op begrafenissen steeds vaker dat er foto's worden getoond, als herinnering aan het leven van de overledene. Laat je dat over aan de nabestaanden, die dan ook nog al die foto's in een paar dagen moeten doorzoeken? Of doe je het zelf, als een project waarin je je eigen leven samenvat in foto's?

Fotoboek

Een leuke manier van presenteren is het fotoboek. Dat geeft mogelijkheid om foto's uit te zoeken en er tekst bij te zetten.

Er kunnen zoveel exemplaren worden gedrukt als nodig is en later bijmaken kan ook altijd, mits de bestanden worden bewaard. Het maken van een

fotoboek roept, tenminste bij mij, veel herinneringen op. Het dwingt ook om keuzes te maken welke foto's er wel en niet inkomen. Daardoor is het leuk om te doen.

De kwaliteit van fotoboeken is tegenwoordig heel goed, het maakt niet zoveel uit wie het boek maakt. Fotoboeken zijn helaas niet goedkoop, al hangt dat wel af van vooral het aantal bladzijden en het soort papier. Bovendien, nabestaanden hoeven niet te wachten tot je er zelf niet meer bent om die fotoboeken te bekijken. Je deelt ze nadat ze zijn gemaakt uit aan iedereen waarvan je wilt dat die een exemplaar krijgt.

Diashow

De ouderwetse diashow is ook een manier om foto's te ordenen en na te laten. Dat laatste dan liever in digitale vorm. Want wie heeft er nu nog een diaprojector? Een digitale diashow is makkelijk te kopiëren zodat iedereen een exemplaar krijgt. Er zijn legio programma's waarmee je diashows kunt maken, al dan niet met geluid en tekst.

Afdrukken

Er worden steeds minder foto's afgedrukt. Toch is dat best leuk om te doen of te laten doen. Foto's op groot formaat kan ook, ingelijst of opgeplakt. Dit is geschikt voor een enkele, super geslaagde foto. Niet iedereen heeft ruimte om grotere foto's op te hangen. En het is best wel duur.

Als je dan toch aan het opruimen bent, kijk dan eens welke foto's voor een afdruk in aanmerking komen. Bijvoorbeeld in de vorm van een (kerst)kaart.

Die verstuur je dan met de eerstkomende feestdagen. Het laten maken is heel makkelijk, via een van de aanbieders van het maken van fotoboeken. Of misschien wil je wel dat een bepaalde foto op de rouwkaart komt.

Dat gebeurt ook steeds vaker, zoals bij een vriend die daarvoor speciaal een portretfoto liet maken toen het nog kon. Heel persoonlijk.

Een recent portret

Een portret is een herinnering aan een persoon of aan een gebeurtenis. Zoals de trouwfoto die vroeger bij bijna iedereen op de schoorsteen stond. Een recent portret kan heel belangrijk zijn voor nabestaanden. Als er geen recent portret is, wat dan? Dat gebeurde toen mijn vader, heel lang geleden, overleed. Er was alleen een oude en nietszeggende pasfoto. Uit ervaring weet ik dus dat het zinvol is om regelmatig jezelf en je geliefden op de foto (te laten) zetten. Voor nu, maar ook voor de toekomst, voor als je er niet meer bent.

En ikzelf, wat doe ik?

Ik heb mijn wachtwoorden in zeer kleine kring bekend gemaakt. Mijn erfgenamen kunnen dus bij al mijn digitale bestanden komen, ook bij de foto's. Ik heb recente foto's van mijzelf en mijn geliefden. Des ondanks kan het beter, dus neem ik me voor wat vaker portretten te maken. Dat kan makkelijk met de smartphone.

Mijn fotobestanden heb ik altijd al netjes geordend, met een kopie op een externe harde schijf. Ik neem me al lang voor alle dubbele en niet geslaagde foto's eruit te halen. Maar daar komt het niet zo van.

Wel heb ik in de loop der jaren een aantal fotoboeken gemaakt. Soms een boek over een vakantie, of van een plaats, soms van een gebeurtenis, soms van een project. Vaak geef ik zo'n boek cadeau. Ik laat dit jaar weer kerstkaarten van eigen foto's maken. En ik heb stapels foto's, klein en uitvergroot. Een paar zijn ingelijst of opgeplakt en hangen ergens in huis. De rest zit in mappen. Daar kijk ik bijna nooit naar.

Ten slotte

Ik heb mezelf voorgenomen om een deel van mijn foto's op te nemen in fotoboeken. Met een korte tekst. En achterin per foto de datum en plaats. De digitale bestanden vormen meteen een presentatie, met tekst erbij. En verder is het aan mijn nabestaanden om te beslissen wat ze met mijn foto's doen. Als het zover is. Ondertussen hoop ik nog veel met fotografie bezig te zijn.

Link:

1. www.veiliginternetten.nl